PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36015159	IES Chan do Monte	Marín	2025/2026

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Relixión católica	2º Bac.	1	29

Tipo de oferta
Réxime xeral-ordinario

Contido **Páxina**

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	20
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	21
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	24
9. Outros apartados	24

1. Introdución

Esta programación foi elaborada en coherencia co seguinte marco legal:
Normativa estatal
Ley Orgánica 2/2006 (LOE), de 3 de maio, de Educación.
Ley Orgánica 3/2020 (LOMLOE), de 29 de diciembre, pola que se modifica a actual Lei Orgánica 2/2006 (LOE), de 3 de maio, de Educación.
Real Decreto 984/2021, de 16 de noviembro, polo que se regulan a avaliación e a promoción na Educación Primaria, así como a avaliaciónn, a promoción e a titulación na Educación Secundaria Obrigatoria, o Bacharelato e a Formación Profesional.
Real Decreto 243/2022, de 5 de abril, polo que se establecen a ordenación e as ensinanzas mínimas del Bacharelato.
Normativa Autonómica
Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
Orde do 25 de xaneiro de 2022 pola que se actualiza a normativa de avaliación nas ensinanzas de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato no sistema educativo de Galicia.
Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
Currículo de Relixión Católica
Resolución de 21 de xuño de 2022, da Secretaría de Estado de Educación, pola que se publican os currículos das ensinanzas de relixión católica correspondentes a Educación Infantil, Educación Primaria, Educación Secundaria Obrigatoria e Bacharelato.
Coa incorporación da materia de Relixión ao currículo de Bacharelato, a lexislación educativa en España é coherente coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos de 1948, que recoñece o dereito de todos a un tempo educación integral e o dereito preferente das familias para elixir o tipo de educación que haberá de darse aos seus fillos e fillas. Estes dereitos e liberdades fundamentais están así recoñecidos no Pacto Internacional de Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966 e a Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea do 2000. A LOMLOE, ademais, no primeiro apartado do seu primeiro artigo, asegurou o cumprimento efectivo dos dereitos da infancia segundo o establecido na Convención sobre os Dereitos do Neno. Son referencias básicas do dereito internacional ratificadas polo Estado español. Cúmprese así o establecido na Constitución española de 1978 no seu Título primeiro sobre dereitos e liberdades fundamentais, no referido á liberdade relixiosa e o dereito á educación.
Neste marco, o ensino da Relixión Católica proponse como materia curricular de oferta obrigatoria para os centros escolares e de libre elección para as familias. Forma parte da proposta educativa necesaria para o pleno desenvolvemento da personalidade do alumnado. O currículo da materia de Relixión Católica é resultado dun fecundo diálogo da Teoloxía, fonte epistemolóxica que proporciona os saberes básicos esenciais para unha formación integral na escola inspirada na visión cristiá da vida, con outras fontes curriculares, especialmente a psicopedagóxica, que orientan o necesario proceso educativo no Bacharelato. O deseño curricular da materia de Relixión Católica tivo en conta o contexto global que está a vivir a educación nas primeiras décadas do século XXI: dialogou co marco europeo de educación nas súas competencias clave de 2018 e quere integrarse no seu horizonte de 2025, deixouse interpelar pola sensibilidade dos obxectivos de desenvolvemento sostible e a cidadanía global e intercultural, e tivo en conta a oportunidade de reimaxinar os futuros da educación priorizando o aprender a ser e a vivir con outros. Á vez, deixouse afectar polos compromisos do Pacto Educativo Global, promovido pola Igrexa católica, que subliña a centralidade da persoa nos procesos educativos, a escoita das novas xeracións, a acollida de todas as realidades persoais e culturais, a promoción da muller, a responsabilidade da familia, a educación para unha nova política e economía e o coidado da casa común. Especialmente, o currículo de Relixión Católica ábrese ás iniciativas eclesiais da Misión 4.7, sobre a ecoloxía integral, e do Alto Comisionado para a Fraternidade Humana conformado por diversas relixións para construír a casa común e a paz mundial. Desta maneira, o ensino da relixión católica, mantendo a súa peculiaridade e a esencia do diálogo fe-cultura e fe-razón que a caracterizou na democracia, acolle os signos dos tempos e responde os desafíos da educación neste século XXI.
A finalidade do Bacharelato consiste en lograr que os alumnos e alumnas adquiran os elementos básicos da cultura, especialmente nos seus aspectos humanístico, artístico, científico-tecnolóxico e motor; desenvolver e consolidar os hábitos de estudo e de traballo, así como hábitos de vida saudables, preparándoos para a súa incorporación a estudos posteriores e para a súa inserción laboral; e formalos para o exercicio dos seus dereitos e obrigacións da vida

como cidadáns e cidadás. Coa súa identidade e natureza, a materia de Relixión Católica, en liña cos fins propios do Bacharelato, favorece o proceso educativo do alumnado, contribuíndo á súa formación integral e ao pleno desenvolvemento da súa personalidade. Propón, especificamente, contribuír á maduración do proxecto persoal e profesional, con liberdade e responsabilidade, en diálogo coa antropoloxía cristiá e os seus principios e valores sociais. Responde á necesidade de comprender criticamente e mellorar creativamente nosa tradición cultural, as súas expresións e significado, en contextos plurais e diversos. E complementa a necesaria educación en valores humanos e cristiáns que orienta o despregamento do proxecto vital que aspira á súa realización persoal e á súa inserción social nos ámbitos propios da vida adulta.

A materia de Relixión Católica na escola caracterízase polas súas contribucións educativas expostas en liña cos obxectivos, fins e principios xerais e pedagóxicos do conxunto da etapa, tamén coas competencias clave. Coas aprendizaxes do currículo, inspirados na antropoloxía cristiá, enriquécese o proceso formativo do alumnado, se así o elixiron as súas familias: accédese a aprendizaxes culturais propios da tradición relixiosa e da contorna familiar que contribúen a madurar a identidade persoal; a aprendizaxes de hábitos e valores, necesarios para a vida individual e social; e a aprendizaxes vitais que dan sentido humano e cristián á vida e forman parte do necesario crecemento interior. Estas achegas do currículo de Relixión Católica, á luz da mensaxe cristiá, responden a un compromiso de promoción humana coa inclusión de todos, fortalecen o poder transformador da escola e supoñen unha contribución propia ao perfil de saída do alumnado ao rematar Bacharelato.

A estrutura do currículo de Relixión Católica intégrase no marco curricular da LOMLOE e é análoga ás das outras áreas e materias escolares, contribuíndo como estas a o desenvolvemento das competencias clave a través dunha achega específica. É un currículo aberto e flexible para facilitar a súa programación nas diferentes contornas e centros educativos.

A presente programación adáptase ao ritmo e necesidades do momento evolutivo no que se atopa o alumnado, mantendo a coherencia na secuenciación dos contidos, a metodoloxía e as claves pedagóxicas para a etapa. De acordo co modelo competencial establecido pola LOMLOE, esta programación céntrase no desenvolvemento práctico de habilidades e competencias fundamentais tanto para o progreso persoal do alumnado como para a súa participación activa na sociedade. Todos os elementos que constitúen o proceso de Aprendizaxe competencial intégranse en situacións de aprendizaxe. Estas situacións contextualizadas implican a posta en práctica, de forma integrada, de competencias e saberes, a través dun problema motivador, relevante e significativo.

Os docentes da materia de Relixión Católica propoñemos situacións de aprendizaxe estimulantes, significativas e integradoras, contextualizadas e respectuosas co proceso de desenvolvemento integral do alumnado en todas as súas dimensións. Estas situacións de aprendizaxe terán unha formulación precisa das aprendizaxes esenciais da materia de Relixión Católica que se esperan conseguir. Estas situacións presentarán retos ou problemas cunha complexidade coherente co desenvolvemento do alumnado, cuxa resolución implique a realización de distintas actividades e a mobilización das aprendizaxes que se buscan para a creación dun produto ou a resolución dunha acción; favorecerán a transferencia das aprendizaxes adquiridas na materia de Relixión a contextos da realidade cotiá do alumnado, en función do seu progreso madurativo. Búscase contribuír ao diálogo, ao pensamento creativo e crítico, así como á inclusión, a sustentabilidade e a cidadanía global. As situacións de aprendizaxe na materia de Relixión Católica teñen en conta os centros de interese do alumnado e posibilitan a mobilización coherente e eficaz dos distintos coñecementos, destrezas, actitudes e valores propios desta materia.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e asumir o proxecto vital persoal, recoñecendo as propias ideas e crenzas, contrastándoas coa antropoloxía cristiá e outras cosmovisións, para inserirse na vida adulta e no mundo profesional.	1-3			1-4	11-12-31-40-50		2-3	31
OBX2 - Recoñecer e despregar o carácter relacional do ser humano, como fundamento dos deberes e liberdades, desenvolvendo actitudes cívicas e democráticas, contrastando o Evanxeo con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, para aprender a vivir con outros e contribuír á construción dunha sociedade inclusiva.	2-5	3	5	3	20-32	1-2-4	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Interpretar os desafíos democráticos, socioeconómicos e ecolóxicos, analizando as súas causas e consecuencias desde a moral social da Iglesia, discernindo as propostas sociopolíticas das relixións e os movementos sociais, para asumir a ecoloxía integral e a responsabilidade persoal e social no coidado da vida e do planeta.	1-5		3	1	20-32	3-4	1	31-42
OBX4 - Comprender e admirar o patrimonio cultural, interpretando o seu significado e expresións cos métodos de análises propias de cada disciplina, valorando criticamente as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos, para intervir con criterio propio no diálogo intercultural, a creación artística e na construción social do pensamento.	4	3	2-3			3		1-2-32-41-42
OBX5 - Valorar a dimensión espiritual como fonte de sentido e aprendizaxes vitais, a través da análise das experiencias persoais, do coñecemento das tradicións espirituais, e do diálogo interdisciplinar con outras visións da vida e do mundo, para descubrir as oportunidades persoais, sociais e culturais da experiencia espiritual como proposta de plenitude da vida persoal e comunitaria.	1				11-20-40	3	2	1-31-41
OBX6 - Coñecer o método propio da Teoloxía e as súas distintas especialidades analizando o seu lugar entre os saberes e disciplinas, establecendo un diálogo transdisciplinar coas outras ciencias, para afrontar criticamente os desafíos éticos e a transformación social.	2-3		4	1	31-40-50	1-4	3	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Eu por dentro.	Todos os seres humanos experimentamos unha realidade interior que transcende os límites dos sentidos. Queremos analizar que é esa realidade interior. Esa realidade comunícanos co noso desexo de vivir en plenitude e móvenos cara a unha procura común que se expresa de moitas maneiras.	15	5	X		
2	Son un fenómeno.	A relixión é un fenómeno universal na historia da humanidade. Queremos saber	15	4	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Son un fenómeno.	en que consiste, cales son os seus elementos máis importantes e cales son as dinámicas que se espertan nos crentes. O que nos permitirá analizar cal é a nosa posición ante esta realidade.	15	4	X		
3	Son libre.	Parece que todos os seres humanos teñen a tendencia de valorar as condutas súas propias e dos demais como boas ou como malas. Queremos analizar cómo funciona este elemento da vida humana, qué nos ocorre cando decidimos, por qué consideramos que hai accións bondadosas e outras que cualificamos como malas, e cómo podemos asumir esta dimensión propia do ser humano na nosa vida.	15	4	X		
4	Os meus afectos.	Analízar e estudar a dimensión afectiva do ser humano, unha das experiencias máis intensas da vida persoal pero quizá una das dimensións sobre as que menos comprensión temos, tanto de como funciona como de cal é o modo de educala e de asumila no proxecto de vida persoal.	15	4		X	
5	Os meus proxectos.	Deterémonos na procura de sentido da vida que todo ser humano experimenta, analizaremos as respostas a esta procura para comprender a importancia dun proxecto de vida enmarcado nuns valores. E como o proxecto de vida se enriquece desde os valores cristiáns.	15	4		X	
6	A paz.	As situacións de violencia que nos afectan persoal e mundialmente, qué podemos facer, qué se fai desde as instancias políticas e relixiosas, e qué actitudes podemos adoptar para camiñar cara á paz.	15	4		X	
7	ODS,	A Terra é un planeta sobrecargado pola nosa actividade económica e social. Neste situación de aprendizaxe analizaremos a situación na que se atopa o planeta na actualidade. Tamén coñeceremos as propostas actuais para deter ese deterioro e as posibles actitudes e respostas que cada persoa pode ir adoptando para colaborar en protexer a nosa querida Terra.	10	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Eu por dentro.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Comprende as formas nas que as ideas e crenzas se expresan nas distintas culturas. Comprende as manifestacións artísticas. Valora cómo se xeran identidades culturais e sentidos de pertenza social e política a través da expresión das ideas e crenzas. Aprecia as civilizacións e o patrimonio cultural.	TI	100
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimentos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Coñece o legado cultural. Analiza as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos. Comprende o patrimonio a través do diálogo entre a fe cristiá e a cultura, a historia, a arte e a literatura. Participa no diálogo intercultural con iniciativa persoal.		
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvemento pleno do humano. - Sentido artístico e creatividade no diálogo fe-cultura - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas. - O cristianismo e a súa expresión artística na música, a literatura e as artes. - Habilidades para a análise e a contemplación de obras de arte sobre relatos bíblicos, historia da salvación e vida de Xesucristo. - Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
2	Son un fenómeno.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Coñece a natureza relixiosa e social do ser humano e a súa dignidade. Mostra actitudes cívicas e de cooperación na construción social da democracia. Recoñece a dimensión social da dignidade e os dereitos humanos. Valora a vida social coas súas necesidades económicas e políticas.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Distingue e contrasta os principios da mensaxe social cristián Valora a xestión da liberdade persoal e as relacións coas pertenzas nas que estamos integrados. Analiza as propostas morais do pensamento cristián Participa na resolución pacífica e positiva de conflitos		
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Comprende as formas nas que as ideas e crenzas se expresan nas distintas culturas. Comprende as manifestacións artísticas. Valora como se xeran identidades culturais e sentidos de pertenza social e política a través da expresión das ideas e crenzas. Aprecia as civilizacións e o patrimonio cultural.		
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvemento pleno do humano. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida

Contidos
- Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas. - Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.

UD	Título da UD	Duración
3	Son libre.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica os elementos crave do proxecto vital. Contrasta as ideas e crenzas coas categorías fundamentais da antropoloxía cristiá. Valora a riqueza e diversidade da vida humana. Identifica as propias ideas e crenzas en diálogo con outras cosmovisións en contextos de pluralidade	TI	100
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.		
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido. Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos. Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia. Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude		
CA1.11 - Recoñecer as características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido, identificando as semellanzas e diferenzas con outros saberes, en especial coa ciencia, e valorando as súas achegas éticas.	Comprende os contidos esenciais da mensaxe cristiá. Promove o diálogo intercultural e interrelixioso. Busca solucións para a transición ecolóxica, dixital e a transformación social. Coñece a proposta do Evanxeo para a construción da casa común e o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional.

UD	Título da UD	Duración
4	Os meus afectos.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica os elementos crave do proxecto vital. Contrasta as ideas e crenzas coas categorías fundamentais da antropoloxía cristiá. Valora a riqueza e diversidade da vida humana. Identifica as propias ideas e crenzas en diálogo con outras cosmovisións en contextos de pluralidade	TI	100
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.		
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia. Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional.

Contidos
- Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional.

UD	Título da UD	Duración
5	Os meus proxectos.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica os elementos crave do proxecto vital. Contrasta as ideas e crenzas coas categorías fundamentais da antropoloxía cristiá. Valora a riqueza e diversidade da vida humana. Identifica as propias ideas e crenzas en diálogo con outras cosmovisións en contextos de pluralidade	TI	100
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.		
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Asume os valores da cidadanía democrática e da ecoloxía integral. Desenvolve un compromiso persoal e social de denuncia pobreza e inxustiza. Elabora propostas sociopolíticas para incluír na casa común aos máis desfavorecidos. Contempla a experiencia relixiosa como motivación dos proxectos vitais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimentos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Coñece o legado cultural. Analiza as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos. Comprende o patrimonio a través do diálogo entre a fe cristiá e a cultura, a historia, a arte e a literatura. Participa no diálogo intercultural con iniciativa persoal.		
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Realiza un achegamento ás crenzas e valores propios da fe cristiá. Establece un diálogo entre a fe e a razón, as ciencias e as culturas. Promove o diálogo intercultural e interrelixioso para a superación de fundamentalismos Reflexiona sobre a vida plena en contextos plurais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional. - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - As manifestacións sociais e culturais como expresión dos valores e crenzas da identidade dos pobos. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa.

UD	Título da UD	Duración
6	A paz.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.	TI	100
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Coñece a natureza relixiosa e social do ser humano e a súa dignidade. Mostra actitudes cívicas e de cooperación na construción social da democracia. Recoñece a dimensión social da dignidade e os dereitos humanos.		
CA1.5 - Describir os retos políticos e económicos en contornas locais e globais, analizando as súas causas e propoñendo posibles solucións á luz da proposta moral do Reino de Deus e doutras cosmovisións.	Describe os retos políticos e económicos. Comprende a superación da inxustiza e a violencia. Identifica a proposta do Evanxeo para a construción da casa común, a cultura do encontro, o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión de todos. Analiza os desafíos democráticos e socioeconómicos.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos. Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia. Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas. - Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena.

Contidos
- Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional. - Principios fundamentais da doutrina social da Iglesia (DSI). - Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecolóxicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos. - Proxectos sociais e de promoción humana da Iglesia, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común.

UD	Título da UD	Duración
7	ODS,	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.	TI	100
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Coñece a natureza relixiosa e social do ser humano e a súa dignidade. Mostra actitudes cívicas e de cooperación na construción social da democracia. Recoñece a dimensión social da dignidade e os dereitos humanos.		
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Distingue e contrasta os principios da mensaxe social cristián. Valora a xestión da liberdade persoal e as relacións coas pertenzas nas que estamos integrados. Analiza as propostas morais do pensamento cristián. Participa na resolución pacífica e positiva de conflitos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Describir os retos políticos e económicos en contornas locais e globais, analizando as súas causas e propoñendo posibles solucións á luz da proposta moral do Reino de Deus e doutras cosmovisións.	Describe os retos políticos e económicos. Comprende a superación da inxustiza e a violencia. Identifica a proposta do Evanxeo para a construción da casa común, a cultura do encontro, o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión de todos. Analiza os desafíos democráticos e socioeconómicos.		
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Asume os valores da cidadanía democrática e da ecoloxía integral. Desenvolve un compromiso persoal e social de denuncia pobreza e inxustiza. Elabora propostas sociopolíticas para incluír na casa común aos máis desfavorecidos. Contempla a experiencia relixiosa como motivación dos proxectos vitais.		
CA1.11 - Recoñecer as características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido, identificando as semellanzas e diferenzas con outros saberes, en especial coa ciencia, e valorando as súas achegas éticas.	Comprende os contidos esenciais da mensaxe cristiá. Promove o diálogo intercultural e interrelixioso. Busca solucións para a transición ecolóxica, dixital e a transformación social. Coñece a proposta do Evanxeo para a construción da casa común e o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión.		
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Realiza un achegamento ás crenzas e valores propios da fe cristiá. Establece un diálogo entre a fe e a razón, as ciencias e as culturas. Promove o diálogo intercultural e interrelixio para a superación de fundamentalismos. Reflexiona sobre a vida plena en contextos plurais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa. - Diálogo fe-razón e fe-cultura.

Contidos
- Síntese da Historia da Salvación en clave relacional e trinitaria.
- O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas.
- Método teolóxico e método científico: contidos e enfoques propios de cada disciplina.
- Relaciones ciencia e fe ao longo da historia e na actualidade.
- Diálogo fe-razón na historia da ciencia, a filosofía e a teoloxía.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Principios fundamentais da doutrina social da Iglesia (DSI).
- Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecolóxicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos.
- As relacións da Igrexa coa organización política e democrática, nos niveis locais, estatais e globais, na súa dimensión histórica e actual.
- Coñecemento e valoración das diferentes iniciativas mundiais que buscan lanzar proxectos de futuro sostible, en especial os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS).
- Proxectos sociais e de promoción humana da Iglesia, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común.
- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A adquisición e o desenvolvemento das competencias crave do Perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico, que se concretan nas competencias específicas de cada materia ou ámbito da etapa, veranse favorecidos por metodoloxías didácticas que recoñezan ao alumnado como axente da súa propia aprendizaxe. Paira iso é imprescindible a implementación de propostas pedagóxicas que, partindo dos centros de interese do alumnado, lle permíta construír o coñecemento con autonomía e creatividade desde as súas propias aprendizaxes e experiencias. As situacións de aprendizaxe representan una ferramenta eficaz para integrar os elementos curriculares das distintas materias ou ámbitos mediante tarefas e actividades significativas e relevantes para resolver problemas de maneira creativa e cooperativa, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión crítica e a responsabilidade.

Para que a adquisición das competencias sexa efectiva, ditas situacións deben estar ben contextualizadas e ser respectuosas coas experiencias do alumnado e as súas diferentes formas de comprender a realidade. Así mesmo, deben estar compostas por tarefas complexas cuxa resolución leve a construción de novas aprendizaxes. Con estas situacións búscase ofrecer ao alumnado a oportunidade de conectar e aplicar o aprendido en contextos próximos á vida real. Así expostas, as situacións constitúen un compoñente que, aliñado cos principios do Deseño universal para a aprendizaxe, permite aprender a aprender e sentar as bases para a aprendizaxe ao longo da vida, fomentando procesos pedagóxicos flexibles e accesibles que se axusten ás necesidades, as características e os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado.

O deseño destas situacións debe supor a transferencia das aprendizaxes adquiridas por parte do alumnado, posibilitando a articulación coherente e eficaz dos distintos coñecementos, destrezas e actitudes propios desta etapa. As situacións deben partir da formulación duns obxectivos claros e precisos que integren diversos saberes básicos. Ademais, deben propor tarefas ou actividades que favorezan diferentes tipos de agrupamentos, desde o traballo individual ao traballo en grupos, permitindo que o alumnado asuma responsabilidades persoais e actúe de forma cooperativa na resolución creativa do reto exposto. A súa posta en práctica debe implicar a produción e a interacción verbal e incluír o uso de recursos auténticos en distintos soportes e formatos, tanto analóxicos como dixitais. As situacións de aprendizaxe deben fomentar aspectos relacionados co interese común, a sustentabilidade ou a convivencia democrática, esenciais para que o alumnado sexa capaz de responder con eficacia aos retos do século XXI.

As formulacións metodolóxicas desta materia fundaméntanse, globalmente, na atención personalizada ao alumnado,

na diversidade de actividades, estratexias, recursos e outros métodos didácticos; no coidado do desenvolvemento emocional e cognitivo do alumnado respectando o seu ritmo evolutivo; na aprendizaxe individualizada e cooperativa; na relación das aprendizaxes coa contorna, nun enfoque competencial orientado á acción, o emprendemento e a aplicación dos saberes.
Será necesario ter en conta as condicións persoais, sociais e culturais de todo o alumnado para detectar necesidades específicas e propor accións de reforzo ou ampliación, flexibilizando os procesos e garantindo a inclusión de todo o alumnado. A avaliación compréndese como parte deste proceso de ensino e aprendizaxe. A materia de Relixión Católica confire una insubstituíble responsabilidade á figura do docente cuxa intervención é esencial na xestión do proceso de ensino, tanto na súa programación como no seu desenvolvemento e avaliación.
A didáctica da materia de Relixión Católica exposta en termos dun currículo competencial haberá de promover o protagonismo do alumnado no seu propio proceso de aprendizaxe. Algúns dos pasos a seguir nas secuencias de aprendizaxe son:
- Partir da experiencia concreta do alumnado, e da súa realidade persoal, familiar, social e cultural;
- Identificar e formular con pensamento crítico os interrogantes e cuestións que suscitan estas situacións;
- Buscar, analizar e contrastar as experiencias e interrogantes, con fontes bíblicas, o Maxisterio eclesial, o patrimonio artístico, e outras referencias do diálogo fe-cultura;
- Elaborar respostas persoais e sociais desde a liberdade individual con pleno respecto ás ideas dos demais, contrastadas cos principios do ensino social da Igrexa;
- Dialogar con outras cosmovisións e relixións, para a construción da vida en sociedades plurais e democráticas baseadas no ben común;
- Comunicar con asertividade e empatía as ideas e crenzas propias utilizando con creatividade diversas linguaxes;
- Aplicar este proceso formativo na construción da identidade persoal e do proxecto vital como preparación para a aprendizaxe para toda a vida, e na ransformación social.

A diversidade de metodoloxías activas que se poden aplicar haberán de ter en conta os pasos deste itinerario pedagóxico e as competencias específicas, os criterios de avaliación e os saberes básicos, é dicir, as aprendizaxes esenciais desta materia.
As orientacións metodolóxicas de cara ás avaliación programadas, harmonizarán de forma coherente estas aprendizaxes que se propoñen na materia de Relixión Católica, as necesidades propias do alumnado, e os obxectivos de etapa e o perfil de saída.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos persoais
Recursos materiais
Recursos tecnolóxicos
Recursos dixitais
Recursos espaciais

Recursos persoais: Formado por todos os profesionais do centro educativo, como son o profesorado titor, persoal especialista en AL e PT, departamento de orientación, mestres especialistas etc. Ademais, hai que destacar os recursos persoais externos nos cales nos podemos apoiar, como son as familias e todas aquelas organizacións institucionais que nos axuden no noso labor como docentes.
Recursos materiais: Libro de texto. Entre os materiais pódense destacar: material funxible (cadernos, lapis, folios, cartolinas...), plastilina e outras pastas para modelar, maquetas, dicionarios, láminas de apoio visual, libros de consulta.
Recursos tecnolóxicos Ordenadores, robots educativos, encerados dixitais, proxectores, tabletas...
Recursos dixitais: Plataformas. Aula virtual, enciclopedias online, app para xerar mapas mentais, vídeos educativos, libros dixitais, actividades con realidade aumentada, kahoot ou plickers para realizar actividades de repaso e avaliación, entre outros. Estes recursos poden ser de utilidade para facilitar a adquisición de contidos e reforzar a aprendizaxe.

Recursos espaciais: A propia aula ordinaria, a biblioteca do centro, o patio de recreo, laboratorio de centro, aula de convivencia (para resolver aqueles conflitos que poidan xurdir), así como os diversos espazos do contorno.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao tratarse dunha materia de oferta obrigatoria para o centro educativo pero de libre elección para o alumnado, este pode acceder á materia mesmo sen tela cursado con anterioridade polo que non é preciso que acredite coñecementos previos.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
Peso UD/ Tipo Ins.	15	15	15	15	15	15	10
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Táboa de indicadores	100

Criterios de cualificación:

A nota de cada avaliación calcularase da seguinte forma:
30% corresponderá a unha avaliación con táboas de indicadores sobre os coñecementos tal como se reflicte no punto 3.3 desta programación.
50% corresponderá ao traballo, tanto individual como en grupos, realizado polo alumnado e será medido a través de rúbricas e rexistros de control.
20% corresponderá a actitude ante a aprendizaxe que valorará a participación na aula e a implicación na materia.
No boletín a nota reflíctese cun número enteiro polo tanto se a nota supera as 5 décimas, redondearase ao número enteiro superior e no caso de que non chegue ás 5 décimas,o redondeo será ao enteiro inferior. A avaliación será aprobada cun 5 despois do redondeo.
A nota da avaliación ordinaria calcularase facendo a media das notas reais (sen redondeo) das tres avaliacións que suporá o 90%. O 10% restante corresponderá ás actividades que faga o alumnado no periodo de recuperaciónampliación entre a terceira avaliación e a avaliación ordinaria. O redondeo farase igual que nas avaliacións trimestrais.

Criterios de recuperación:

Dado que o proceso de avaliación do alumnado é continuo, as dificultades serán detectadas con rapidez e se facilitará que o alumnado se poña ao día co traballo non realizado ou cos saberes non adquiridos. No caso de que a media das tres avaliaciones non acade a nota de 5 despois do redondeo, programarase traballo de recuperación encamiñado a que o alumnado suspenso supere as dificultades e poida aprobar o curso. O traballo corresponderá á parte non acadada e reflectirase na nova nota de avaliación que, á súa vez , fará media para a nota da avaliación ordinaria.

6. Medidas de atención á diversidade

A metodoloxía da materia de Relixión Católica terá en conta os principios do Deseño Universal para a Aprendizaxe para programar propostas didácticas compostas por prácticas de aprendizaxe, ensino e avaliación que contribúan a enriquecer o proceso de desenvolvemento integral do alumnado, promovendo o seu progreso no recoñecemento da tradición relixiosa e cultural da contorna familiar e social, na adquisición de actitudes, valores e crenzas necesarios paira a súa vida persoal e en sociedade, no crecemento interior e proxecto vital, así como na expresión das súas propias emocións e experiencias de forma respectuosa e empática xerando contornas inclusivas e interculturais. Foméntanse así procesos pedagóxicos accesibles para todos pola diversidade de estratexias e recursos, de espazos e tempos, que se utilizan na aula e pola adaptación do currículo ás necesidades dos diferentes ritmos de aprendizaxe. No deseño das actividades desta materia terase en conta a flexibilidade do currículo, os contextos de ensino inclusivos, e a utilización de recursos accesibles. A adecuada resposta educativa a todo o alumnado concíbese a partir do principio de inclusión, entendendo que unicamente dese modo garántese o desenvolvemento de todos, favorécese a equidade e contribúese a unha maior cohesión social. A atención á diversidade é una necesidade que abarca a todas as etapas educativas e a todo o alumnado. É dicir, trátase de contemplar a diversidade do alumnado como principio e non como una medida que corresponde ás necesidades duns poucos. Nos materiais do curso inclúese propostas de atención á diversidade para todos os contidos. En cumprimento do artigo 52 da orde 8 de setembro 2021 de atención á diversidade, elaborarase un plan espécifico personalizado para os alumnos que deban permanecer un ano máis no mesmo curso que incida nas dificultades detectadas no curso anterior. Debemos ter en conta á hora de levar a cabo esta programación por un lado as medida ordinarias, así como as medidas extraordinarias, as cales se poñerán en funcionamento unha vez esgotadas as ordinarias. Así, entre as medidas ordinarias hai que ter en conta á adecuación desta programación ás características do centro e do alumnado. Por outro lado, levaranse a cabo reforzos educativos con aquel profesorado con dispoñibilidade horaria, ademais de programas de habilidades sociais para traballar a autoestima ou a empatía, o que facilitará o traballo en equipo. Por último, en canto as medidas ordinarias hai que destacar o programa de enriquecemento curricular para aquel alumnado con altas capacidades. Por outra banda, entre as medidas extraordinarias podemos atopar: adaptacións curriculares, agrupamentos flexibles, apoio do profesorado especialista en pedagoxía terapéutica ou audición e linguaxe, a flexibilización no período de escolarización, así como alumnado que no poida acudir ao centro educativo por circunstancias diversas ou unha atención educativa domiciliaria ou hospitalaria. Tendo en conta esta información sobre as medidas de atención á diversidade, levaranse a cabo aquelas que se correspondan coa diversidade da aula, como poden ser as seguintes:

- Mellorar os hábitos de estudio e as técnicas de aprendizaxe do alumnado, potenciando a adquisición das competencias a través da realización de esquemas, mapas conceptuais, resumos etc.
- Desenvolver as capacidades do alumnado tendo en conta as súas características e circunstancias familiares, como poden ser: a adaptación de medios, o uso da axenda escolar, adaptación dos tempos na realización de probas ou tarefas, uso de imaxes, aplicacións dixitais.
- Realizar actividades de reforzo para aquel alumnado que non conseguiu adquirir os contidos traballados, como poden ser o uso de imaxes ou apoios visuais.
- Deseñar actividades de ampliación para aquel alumnado que xa adquiriu os contidos, a través da relación de tarefas de aprendizaxe integradas que aborden contidos de outras materias, afondando nos coñecementos adquiridos.
- Levar a cabo actividades complementarias, as cales amplían os aspectos curriculares, como poden ser as saídas a centros de culto, visitas a museos, exposicións, charlas formativas, etc.
- Establecer colaboracións con outras institucións (Igrexa, Concello, Deputación, organizacións sen ánimo de lucro) como poden ser o emprego dos materiais aportados por fundacións como Cáritas, Mans Unidas...
- Participar en plans e programas da Consellería de Educación e outras entidades, algúns exemplos pode ser o Plans Proxecta+, entre outros.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Formación estética	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para a sostibilidade e o consumo responsable	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Ao traballar os mesmos descriptores operativos que as demais materias, a materia de Relixión pode integrarse como una materia nos proxectos de interdisciplinariedad e o traballo por ámbitos. Nos propios saberes recóllese a relación de con outras disciplinas.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saídas culturais: Camiño Portugués a Santiago pola Costa: Santa María de Oia-Santa María de Baiona	Percorrer parte dunha das rutas espirituais máis importantes da humanidade. Estudar a aportación da relixión a conformación do patrimonio arquitectonico, etnográfico e invisible de Galicia e da Humanidade..			X

Observacións:

Mediante a realización de actividades complementarias e extraescolares preténdese conseguir os seguintes obxectivos:
-Ampliar o horizonte cultural do alumnado.
-Adquirir uns valores e actitudes que, como a tolerancia e o respecto, son fundamentais na convivencia. Fomentar a autonomía.
-Coñecer e familiarizarse con acontecementos culturais que habitualmente non se ofrecen nos medios de comunicación de masas.
-Conseguir mellorar as súas competencias básicas en contextos distintos. Complementar o currículo das diferentes áreas.
-Fomentar as inquedanzas culturais no alumnado e contribuír ao seu desenvolvemento mediante actividades lúdicas.
-Favorecer o desenvolvemento de temas transversais.
-Desenvolver no alumnado valores de liberdade, responsabilidade, solidariedade e espírito crítico, fomentando as súas habilidades sociais.
A Xefatura de Estudos, como responsable da observancia da disciplina no Centro, poderá excluír das actividades complementarias ou extraescolares ao alumnado que incumpra de forma grave as normas de convivencia do centro ou teña reiteración de faltas leves.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Idoneidade das actividades propostas para acadar as aprendizaxes
Facilitación do proceso de visualización, revisión e integración dos erros cometidos
Metodoloxía empregada
Incorporación das novas tecnoloxías ao proceso de ensino-aprendizaxe
Eficacia dos procedementos e instrumentos de avaliación
Ofrecemento ao alumnado de forma rápida dos resultados das probas
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Combinación do traballo individual e en equipo de xeito eficiente
Facilitación a cada alumna e alumno da axuda individualizada precisa
Medidas de atención á diversidade
Adecuación do nivel de dificultade ás características do alumnado
Atención adecuada á diversidade so alumnado
Clima de traballo na aula
Participación activa de todo o alumnado

Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Información do proceso de ensino-aprendizaxe ao alumnado, persoa titora e familia
Implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación
Comunicación apropiada coa familia por parte do profesorado

Descrición:

Ademáis dos citados indicadores de logro, poderase incluir: Se a programación se axusta ao marco normativo curricular estatal e autonómico e ao currículo de Relixión, se está adaptada ás características do centro e do grupo, se vincula este curso co perfil de saída, os descriptores operativos e obxectivos de cada etapa, se se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe... A estrutura da situación de aprendizaxe inclúe todos os elementos formais, planificouse a partir dos criterios de avaliación que establece o currículo utilizando en cada secuencia aqueles saberes que permitían progresar na adquisición da correspondente competencia específica, se tivo en conta os descriptores operativos das competencias crave e buscou o diálogo curricular con outras materias, si é adecuada aos criterios de avaliación, se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe... Se como profesorado reflexionei e avaliei a miña labor docente durante todo o desenvolvemento da situación de aprendizaxe, realizando modificacións (nas tarefas, nos contidos, na metodoloxía) cando foi necesario, se utilicei variadas ferramentas de avaliación ao longo da tarefa (rúbricas, observación, probas escritas ou orais,), se tiven en conta os criterios de cualificación acordados e difundidos e se estes criterios van referidos non só a resultados de probas senón ao logro de competencias.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Realizarase o seguemento a través da aplicación Proens, completando os datos que aparecen na aplicación. O resultado dese seguimento permitiranos confirmar ou modificar a programación no vindeiro curso.

9. Outros apartados